

LOST CITIES

ANNEKE NOTEBOOM

Korte beschrijving van het spel

Er zijn spellen waarvan je denkt: dat is een perfect spel om verschillende rekenvaardigheden op een speelse, boeiende en betekenisvolle manier aan de orde te stellen. Maar als je het spel probeert te beschrijven in 800 woorden, dan lukt dat niet. Terwijl je het in minder dan 5 minuten leert als je het met het spel krijgt uitgelegd. Na lang aarzelen, besluiten we dit spel toch op te nemen in deze rubriek. Juist omdat het zoveel kan bijdragen aan de ontwikkeling van de rekenvaardigheid van kinderen. Voor de specifieke spelregels verwijzen we naar het spel zelf. In dit artikel beschrijven we wat het spel inhoudt en welke rekenvaardigheden het aan de orde stelt.

Lost Cities is een spel voor twee personen. Hoewel de titel doet vermoeden dat het om steden gaat en wellicht geschiedenis, komt dat in het spel verder niet tot uitdrukking, behalve in de plaatjes op de kaarten. Het spel bestaat uit een speelbord en vijf kleuren kaarten. Van elke kleur zijn expeditiekaarten met de getallen 2 tot en met 10 en drie investeringskaarten. In totaal 5x12, 60 kaarten. De spelers krijgen elk 8 kaarten en de rest van de kaarten komt dicht op tafel te liggen.

Doel van het spel

De bedoeling van het spel is, dat de speler zoveel mogelijk kaarten verzamelt en kan leggen in een rij van dezelfde kleur met getallen van klein naar groot. Hoe meer en handiger de kaarten gelegd, hoe hoger de score. Wie aan het eind van het spel de hoogste score heeft, is winnaar. Bij iedere beurt legt de speler een kaart weg én trekt een nieuwe kaart. De expeditiekaarten moeten in een rij

met oplopende waarde gelegd. Een 5 kan dus wel na een 2 gelegd worden, maar niet na een 8.

Voordat een speler een rij met getallen begint, kan hij een investeringskaart neerleggen. Deze kaart verdubbelt de score van die rij. Legt hij eerst twee investeringskaarten, dan verdrievoudigt de score, en bij drie investeringskaarten verviervoudigt de score. Maar...

het totaal van de waarde van de rij wordt aan het eind van het spel éérs verminderd met 20 (de kosten). Het kan dus dat een speler 'in de min' komt. Een eventuele investeringskaart verdubbelt deze minpunten en de score komt nog verder in de min: strafpunten.

De kaarten die gepakt kunnen worden, zijn niet onbeperkt. De speler moet dus goed in de gaten houden of hij kans heeft zijn rij boven de 20 te krijgen, anders zijn de investeringskaarten duur betaald. Bij een positieve eindscore, is verdubbelen of verdrievoudigen natuurlijk wel lucratief.

Heeft een speler een rij met minimaal 8 kaarten, dan krijgt hij nog een bonus van 20. Ook die wordt meegenomen door de investeringskaart.

Voorbeeld van de telling:

Geel: $2+3+4+7+8=27$. -20 is 7, dus 7 pluspunten

Blauw: $4+8+9+10=31$. -20 is 11 x2 (investeringskaart) is 22 pluspunten

Wit: $4+6+7=17$. -20 is -3 of 3 strafpunten, x3 (twee investeringskaarten) dus 9 strafpunten

Groen: 6. -20 is 14 strafpunten x2 (investeringskaart) is 28 strafpunten

Rood: niet gespeeld, dus geen punten

Totale score: $7+22-9-28$, dat is 8 strafpunten voor deze ronde

Heeft een speler aan het eind van het spel een 2,3,5,8,10 van eenzelfde kleur onder elkaar liggen, dan levert dit de som van 28 op. Er gaan 20 punten standaard af van elke rij, dus de speler heeft 8 punten.

Had de 10 er niet bijgelegen, dan had de speler: $2+3+5+8-20$ punten: dus -2 punten voor deze rij gehad.

Dan zijn er nog de kaarten met 'handjes'. Ligt een kaart met handjes als eerste in de rij, dan verdubbelt deze alles van die rij. Zo zijn er nog enkele spelregels, makkelijk te begrijpen, lastig te beschrijven. De spelers spelen om de beurt door tot alle kaarten van de stapel op zijn. Hierna worden van alle kleuren rijen de punten geteld. De speler die dan de meeste (plus) punten heeft, is winnaar van deze eerste ronde. Wie de meeste punten heeft na drie ronden, is winnaar. Maar men kan zich ook beperken tot één ronde en daarmee de duur van het spel inkorten.

Lost Cities en rekenen-wiskunde

In Lost Cities gaat het om het (handig) optellen van getallen tot en met 10, maar ook het bij elkaar tellen van totaalscores. Daarnaast komt het rekenen met negatieve getallen in de betekenisvolle context van strafpunten aan de orde.

12 pluspunten en 20 minpunten levert een totaal van 8 strafpunten op, of -8. Ook vermenigvuldigen met 2, 3 en 4 komt aan de orde en ook dit kan gaan met negatieve getallen ofwel strafpunten.

Maar naast dit rekenen gaat het vooral ook om redeneren en nadenken over welke mogelijkheden meer pun-

ten opleveren en welke minder. Een rij die de speler begint met investeringskaarten, kan veel opleveren. Maar alleen als die rij meer dan 20 punten krijgt. Is dat niet zo, dan tikt het erg aan in de minpunten. Dit afwegen, beredeneren, nadenken over het effect van vermenigvuldigen op getallen biedt kinderen een scala van zinvolle rekenactiviteiten. Kinderen denken hierdoor ook na over eigenschappen van en relaties tussen bewerkingen.

Wat vinden ze er zelf van?

De kinderen vinden het spel zondermeer leuk en boeiend, hoewel niet iedereen zin heeft de eindscore vast te stellen; dat vraagt namelijk duidelijk rekenwerk. Omdat de punten pas aan het eind van het spel geteld worden, blijft het ook tot het laatst spannend wie gewonnen heeft. Het rekenen met negatieve getallen komt ineens naar voren en boeit. Ook reacties op de invloed van vermenigvuldigen zet hen weer aan tot eerst goed een strategie bepalen en niet zomaar kaarten neerleggen. Immers, de gevolgen voor het aantal punten kunnen groot zijn. Het spel vraagt erom, opnieuw te mogen spelen... en dan (nog) beter!

Iets voor de rekenles?

Lost Cities vraagt weinig van de leraar. Het spel is in enkele minuten uitgelegd en kinderen kunnen het elkaar vertellen. Het duurt ongeveer 20-30

minuten maar de spelers kunnen zich ook tot één ronde beperken.

Binnen de rekenles is het waardevol om kinderen in teams te laten werken zodat ze met elkaar kunnen overleggen, redeneren, kansen bespreken. Uiteraard wel zonder dat de anderen het horen. Laat de kinderen ook eens toelichten hoe ze denken en waarom ze bepaalde keuzes maken. Hun redeneringen geven vaak veel informatie over hoe ze denken en op welk niveau. Wat is bijvoorbeeld de hoogste en wat is de laagste score die je kunt halen? Hoe groot is het effect van een investeringskaart? Als je kijkt naar het aantal kaarten dat nog in de dichte stapel ligt, kun je dan de rij nog afmaken?

Lost Cities is te gebruiken vanaf groep 4 voor (hoog)begaafde leerlingen en binnen de jaarklassen vanaf groep 5/6. Het spel blijft voor alle leerjaren een uitdaging omdat je jezelf kunt blijven verbeteren en steeds weer nieuwe strategieën kunt uitproberen. Zeker warm aanbevelen, zowel voor school als voor thuis!

Gegevens

Materiaal: Lost Cities (999 Games)

Doelgroep: vanaf groep 5

Aantal spelers: 2

Duur: 10-30 minuten

Te koop: spel- en speelgoedwinkels

Prijs: 20,95

Met deze rubriek bouwen we een mooie verzameling geschikte reken spellen en spelsuggesties op. Heb je zelf suggesties voor en/of ervaringen bij dit spel of andere spellen, mail het dan: a.noteboom@slo.nl